

Nr 3

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar, m. m.; given Stockholms slott den 7 december 1962.

Kungl. Maj:t vill härmed under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:0—5:0 hemställt.

GUSTAF ADOLF

Eric Holmqvist

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 december 1962.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet samt jämväl i vad avser ärendena under punkterna 2 och 3 chefen för socialdepartementet och i vad avser ärendena under punkterna 4 och 5 statsrådet af Geijerstam vissa ärenden angående försäljning av kronoegendomar m. m., vilka ärenden synts böra föranleda framställning till riksdagen, samt anför följande.

1:0

Malmberga 1¹ i Södermanlands län

Domänstyrelsen (skr. 30/10 1962) hemställer, att kronoegendomen Malmberga 1¹ i Västermo socken, Södermanlands län, säljs genom utbud.

Beträffande egendomens beskaffenhet m. m. meddelar styrelsen i huvudsak följande.

Egendomen är belägen omkring 30 km väster om Eskilstuna vid Västermo kyrka. Arealen utgör i det närmaste 140 ha, varav ca 48 ha tomt och åker samt åker i bete, 8 ha hagmarksbeten samt 69 ha produktiv skogsmark. Övrig mark utgörs i stort sett av impediment. Utöver nyss berörda tomtmark, som tillhör egendomens gårdsområde, disponeras vissa smärre områden om tillhoppa drygt 2 500 m², belägna utmed egendomens sydvästra gräns, såsom tomtmark. De har upplåtits till innehavare av vissa grannfastigheter, vilkas byggnader delvis är uppförda på egendomens mark. Egendomens arrondering är otillfredsställande. Det största sammanhängande skiftet omfattar dock 27 ha. Akern består i huvudsak av mellanlera och i någon utsträckning av sandblandad lera, vartill kommer 4 ha dyjord. Täckdikning har utförts i någorlunda tillfredsställande omfattning. Hävden är god. Av åbyggnaderna är ladugården med tillhörande stall, loge, lider och magasin i mycket gott skick. Övriga byggnader befinner sig i gott skick, även om mangårdsbyggnaden i vissa hänseenden är i behov av modernisering. Arrendatorn äger vissa mindre byggnader på egendomen. Arrendator är sedan år 1936 Erik Rosenberg, vilkens arrende utgår den 14 mars 1963. Arrendeavgiften utgör för innevarande arrendeår 6 550 kr. Jakträtten har under de senaste åren varit särskilt upplåten mot en årlig avgift av i genomsnitt 250 kr. Över egendomen har framdragits en vattenfallsstyrelsen tillhörig högspänningsledning samt vissa andra elektriska ledningar, som tillhör den lokala distributionsföreningen. Skånska cementaktiebolaget äger tills vidare bibehålla och nyttja en över egendomen framdragen linbaneanläggning. Egendomen är delaktig i Västerrekarne häradsallmanning, varifrån utdelningen under vart och ett av åren 1960, 1961 och 1962 uppgått till 300 kr. för helt oförmedlat mantal. Vidare deltar egendomen i ett torrlägningsföretag. På egendomen belöpande anläggningskostnader för företaget har numera guldits. Egendomens taxeringsvärde utgör 222 700 kr., varav jordbruksvärde 116 700 kr. samt skogs- och skogsmarksvärde 106 000 kr.

Uppskattningsnämnden har vid en den 27 oktober 1960 slutförd förrättning saluvärderat inägora till 137 300 kr., varvid nämnden dock inte medräknat nyssnämnda gränsområden av tomtmarkskaraktär, samt föreslagit att vid försäljning av egendomen särskild ersättning måtte utgå med 2 000 kr. för värdet av egendomens rätt till delaktighet i Västerrekarne häradsallmanning och med 3 000 kr. för värdet av jakten på egendomen. *Domänintendenten* har emellertid beträffande rätten till delaktighet i allmanningen anfört, att egendomens delaktighetstal utgör 1/2 oförmedlat mantal samt att ersättningen för det kapitaliserade värdet av utdelningen från allmanningen därför bör höjas. Med hänsyn till utdelningens storlek har han ansett en höjning med 1 000 kr. till 3 000 kr. vara försvarbar.

Värdet av skogsmark och växande skog — enligt uppskattning motsvarande 5 885 m³ sk — har den 2 augusti 1960 av domänstyrelsen fastställts till 134 700 kr. Sedan detta värde fastställdes, har den såsom diskonteringsfaktor tillämpade normalräntan höjts från 4 3/4 till 5 procent. Styrelsen har därför den 30 oktober 1962 beslutat att ifrågasvarande belopp skall reduceras med 9 700 kr. till 125 000 kr.

Lantbruksnämnden har i skrivelse till domänintendenten den 25 oktober 1962 tillstyrkt försäljning av egendomen i dess helhet.

Domänstyrelsen har funnit egendomen hänförlig till sådan kategori av

kronoegendomar, som inte bör behållas i kronans ägo. Arrendatorn, som i februari 1961 erbjudits köpa egendomen — med undantag för förut nämnda gränsområden — för $(137\ 300 + 3\ 000 + 3\ 000 + 134\ 700 =)$ 278 000 kr. samt på vissa villkor i övrigt, har den 1 april 1961 förklarat sig villig erlægga en köpeskilling av 230 000 kr. under förutsättning att även övriga köpevillkor i vissa hänseenden ändrades. Sedan domänstyrelsen uppgett att den inte kunde godta det av arrendatorn lämnade anbudet, har denne i skrivelse den 5 augusti 1961 förklarat, att han avstod från köpet. Sedermera har styrelsen erbjudit arrendatorn att arrendera egendomen under ytterligare fem år fr. o. m. den 14 mars 1963. Denne har emellertid den 23 juli 1962 skriftligen anmält, att han önskade frånträda arrendet vid utgången av innevarande arrendeperiod. Vad beträffar förutnämnda gränsområden av tomtmarkskaraktär har styrelsen underhandlat med ägarna av vederbörande grannfastigheter om överlåtelse av områdena. Styrelsen har därvid föreslagit, att de särskilda salulotterna skulle utformas med ledning i tillämpliga delar av ett år 1951 upprättat förslag till byggnadsplan vid Västermo kyrka samt att köpeskillingarna för de olika lotterna skulle beräknas efter ett pris varierande mellan 75 öre och 2 kr. per m², innebärande en köpesumma för samtliga lotter av i runt tal 3 000 kr. Någon uppgörelse med ägarna av nämnda fastigheter om försäljning av områdena har dock inte kunnat träffas. Under angivna förhållanden har styrelsen funnit lämpligt, att egendomen i sin helhet utbjuds i allmänna marknaden. Utbudet bör ske med det saluvärde, varå anbudet till arrendatorn grundats, dock med den justering av värdet för skogsmark och växande skog, som domänstyrelsen vidtagit den 30 oktober 1962, samt med tillägg av 3 000 kr. för värdet av de särskilt angivna tomtmarksområdena, eller med $(278\ 000 - 9\ 700 + 3\ 000 =)$ 271 300 kr.

Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Egendomen överläts i befintligt skick med tillträde den 13 mars 1963. Andra än kronan tillhöriga byggnader och fasta anläggningar på egendomen omfattas inte av försäljningen. Köparen skall dels respektera Skånska cementaktiebolaget tillkommande rättigheter att bibehålla och nyttja den över egendomen uppförda linbaneanläggningen, dels svara för samtliga med egendomens delaktighet i torrlägningsföretaget förenade kostnader, i den mån dessa belöper på tiden efter tillträdesdagen, dels såsom ägare till egendomen medge vattenfallsstyrelsen såsom ägare av strömfallsfastigheten Söderfors 1² i Älvkarleby socken rätt att behålla en över egendomen framdragen högspänningsledning, att å egendomens skogsmark under all framtid behålla en skogsgata, att utan ersättning efter eget bedömande avverka inom skogsgatan de träd eller buskar, som hindrar eller försvårar ledningens drift, underhåll eller reparation, och därutöver mot ersättning varje träd, som genom sin höjd kan bli farligt för ledningen, att för sin personal äga obehindrat tillträde till egendomen för ledningens tillsyn och underhåll, därvid uppkommande skada skall ersättas av vattenfallsstyrelsen, samt att till säkerhet för nämnda rättigheter erhålla inteckning i egendomen med skyldighet för ägaren att, innan sådan inteckning meddelats, vid överlåtelse av egendomen eller del därav göra förbehåll om rättigheternas bestånd och förbinda ny ägare att vid överlåtelse göra enahanda förbehåll. Innehavare av andra

1† *Bihang till riksdagens protokoll 1963. 1 saml. Nr 3*

över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna ledningar förbehålls rätt att behålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av tillsyn, reparation eller underhåll av ledningarna. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Departementschefen

Ifrågavarande försäljningsförslag synes böra godtas. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1963 års riksdag medge

att kronoegendomen Malmberga ¹ i Västermo socken, Södermanlands län, må med ett saluvärde av 271 300 kr. säljas på i huvudsak de villkor, som domänstyrelsen föreslagit.

2:o

Stadsägorna nr 354 och 355 m. m. i Virserums köping

Domänstyrelsen (skr. 26/10 1962) hemställer, att stadsägorna nr 354 och 355 i Virserums köping, Hallands län, vilka motsvarar inägoskiftet till kronoegendomen 1/2 mantal Virserum ², samt ett till nämnda egendom hörande skifte om ca 2,2 ha, beläget på Storön i Virserumssjön, säljs till Virserums köping.

Beträffande salulotternas beskaffenhet m. m. meddelas i huvudsak följande.

Stadsägorna nr 354 och 355, av vilka den senare gränsar till Virserumssjön, utgör två den 5 maj 1958 av länsstyrelsen fastställda avstyckningar från den utom stadsplanen belägna delen av nämnda egendom och har en areal av sammanlagt 46,2 ha. Inägojorden till stadsägorna, ca 6,05 ha, är alltsedan egendomen indrogs till kronan den 14 mars 1939 upplåten till köpingen mot en avgäld, som fr. o. m. den 14 mars 1956 utgått med 1 000 kr. årligen. Nuvarande arrendekontrakt gäller till den 14 mars 1963. Av skogsmarken, ca 36,77 ha, är ett med ek bevuxet område naturskyddat enligt beslut av domänstyrelsen den 10 januari 1944. Övrig i stadsägorna ingående mark utgörs av impediment, 4,85 ha, och allmän väg, 0,73 ha. Stadsägorna har vid avstyckningen inte tillagts rätt till vatten och fiske i Virserumssjön. Kronans byggnader på stadsägorna, ett boningshus med uthus samt en ladugård, är i mindre gott skick. Sydsvenska kraftaktiebolaget har en elektrisk ledning framdragen över stadsägorna. Stadsägorna har inte åsatts särskilt taxeringsvärde. Storön i Virserumssjön, i vilken två andra fastigheter äger del, är till största delen skogbevuxen.

Jägmästaren A. Hellström har år 1961 saluvärderat stadsägorna med byggnader och växande skog till 204 200 kr. och skiftet på Storön jämte därå växande skog till 8 800 kr. Han har vid värderingen utgått från ett år 1956 upprättat förslag till stadsplan för del av stadsägorna nr 355 samt förutsatt, att salulotterna skulle komma att disponeras på följande sätt.

stadsägan nr 354:	naturreservat	2,250 ha	
	fritidsområde	10,900 »	
	impediment	1,050 »	14,200 ha
stadsägan nr 355:	tomtmark.....	4,437 ha	
	parkmark.....	5,145 »	
	gatumark.....	1,060 »	
	naturreservat	3,800 »	
	inägojord för jordbruk	1,800 »	
	skogsmark för skogsbruk ..	11,228 »	
	impediment	3,800 »	
	allmän väg	0,730 »	32,000 ha
skiftet på Storön:	fritidsområde	2,200 ha	2,200 »
		Summa	48,400 ha

Beräkningen av de förut nämnda saluvärdena har skett enligt följande grunder.

Tomtmarken har åsatts ett pris av 1 kr. 50 öre per m². Det totala tomtmarksvärdet har dock reducerats med hänsyn till ränteförluster under exploateringstiden, vilken beräknats till tio år. Parkmarken och naturreservatet på stadsägan nr 355 har värderats till 50 öre per m², medan naturreservatet på stadsägan nr 354 och fritidsområdena beräknats ha ett värde av 40 öre per m². Den inägojord, som är avsedd för jordbruksändamål, har värderats till 1 000 kr. per ha. Gatumarken har inte åsatts något värde. Värdet av den på naturreservaten befintliga skogen ingår i de för reservaten beräknade markvärdena. För skogsmarken på stadsägan nr 355 har endast beräknats dess avkastningsvärde som skogsmark, i vilket värdet av viss på annan del av stadsägan befintlig skog inräknats. Övrig skog har upptagits till ett värde av 4 400 kr. Byggnaderna har värderats till 20 000 kr.

I ett av domänstyrelsen infordrat yttrande har *bostadsstyrelsen* den 20 juli 1962 anfört, att det av prisexempel, som lämnats av länsbostadsnämnden, ville synas som om tomtmarken bort åsättas ett något lägre värde än 1 kr. 50 öre per m² men att styrelsen inte hade underlag för ett bestämt yrkande härvidlag. Med hänsyn till bestämmelserna i 70 § byggnadslagen fann den emellertid skäligt att parkmarken inom det tilltänkta stadsplaneområdet intill en areal av 3,377 ha överläts utan ersättning samt ansåg i anledning härav att det på sagda område belöpande saluvärdet borde sänkas med ca 17 000 kr.

Domänstyrelsen har i sin skrivelse i anledning av bostadsstyrelsens yttrande anfört, att den inte kan dela denna myndighets uppfattning att värdet av nyssnämnda område, vars areal är ca 10,7 ha, bör sänkas. Området har enligt värderingsmannens uppskattning ett saluvärde av 77 700 kr., motsvarande ett medelvärde av 73 öre per m², vilket enligt domänstyrelsens mening är ett lågt pris. Sedan domänstyrelsen erbjudit Virserums köping att köpa de angivna försäljningsområdena till ett pris, som motsvarar de saluvärden, som värderingsmannen åsatt dem, har köpingens kommunalnämnd enligt ett till styrelsen inkommet utdrag av protokoll, fört vid sammanträde med nämnden den 19 oktober 1962, beslutat föreslå kommunalfullmäktige att förvärva områdena för den av styrelsen föreslagna köpeskillingen. Styrelsen tillstyrker därför, att stadsägorna nr 354 och 355 samt skiftet på

Storön säljs till Virserums köping för 204 200 kr. resp. 8 800 kr. Skiftet bör dock säljas först sedan det avstyckats från stamfastigheten.

Försäljningen bör enligt domänstyrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Stadsägorna nr 354 och 355 samt skiftet på Storön överläts i befintligt skick med tillträde på dag, som senare bestäms. Endast domänverket tillhöriga hus och anläggningar ingår i försäljningarna. Alla på arrendekontraktet mellan kronan och köpingen grundade rättsanspråk — dock inte i vad avser eventuellt oguldna arrendeavgälder samt skatter och onera — skall anses vara reglerade genom försäljningen av stadsägorna. Innehavare av elektriska ledningar samt vatten- och avloppsledningar, som med vederbörligt tillstånd framdragits över fastigheterna, förbehålls rätt att behålla och nyttja ledningarna utan rätt för köpingen till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation och tillsyn av ledningarna samt för skada, som förorsakas på kreatur. Köpingen skall dels svara för utgifter för torrlägningsföretag, som eventuellt berör stadsägorna, dels omedelbart efter förvärvet av desamma på egen bekostnad vidta åtgärder för fridlysning såsom naturminne enligt naturskyddslagen av ett genom domänstyrelsens försorg naturskyddat område om ca 3,8 ha under stadsägan nr 355, dels intill dess sådan fridlysning skett bevara och skydda området som om det vore naturminne, dels ersätta styrelsen med 1 116 kr. för kostnaderna för avstyckningen av stadsägorna, dels gälda såväl de kostnader, vilka uppkommer för avstyckning av skiftet på Storön, som övriga med köpen förenade utgifter jämte på salulotterna för tiden från tillträdesdagen belöpande skatter och onera. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

I en från *bostadsstyrelsen* sedermera inkommen promemoria har i anslutning till styrelsens förut berörda yttrande anförts, att saluvärdet för den inom det föreslagna stadsplaneområdet befintliga tomtmarken med hänsyn till tidigare i orten förekommande tomtmarkspriser torde av värderingsmannen ha kunnat sättas högre än som skett samt att styrelsen med anledning härav kan tillstyrka den av domänstyrelsen föreslagna köpeskillingen i vad den avser ifrågavarande område.

I skrivelse den 23 november 1962 har *domänstyrelsen* anmält, att kommunalfullmäktige i Virserums köping beslutat att godkänna kommunalnämndens förut nämnda förslag samt att fullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Departementschefen

Jag tillstyrker domänstyrelsens förslag och hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1963 års riksdag medge

att stadsägorna nr 354 och 355 i Virserums köping samt det kronoegendomen Virserum 2¹ tillhörande skiftet på Storön i samma köping må säljas till köpingen för en sammanlagd köpesumma av 213 000 kr. och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

3:0

Bjuv 8¹ i Bjuvs köping

Domänstyrelsen (skr. 26/10 1962) hemställer, att kronoegendomen Bjuv 8¹ i Bjuvs köping, Malmöhus län, avyttras i nio lotter sålunda att fem lotter med en beräknad areal av sammanlagt 4,25 ha säljs till Bjuvs köping, en lott med en beräknad areal av 9,1 ha till Aktiebolaget Findus och två lotter med en beräknad areal av sammanlagt 1,5 ha till Höganäs-Billesholms aktiebolag samt att ett område om 8,5470 ha, varå sistnämnda bolag äger bedriva arbeten ovan jord i samband med gruvverksamhet, överläts till bolaget utan vederlag.

Beträffande egendomens beskaffenhet och bakgrunden till de föreslagna överlåtelseerna m. m. anför domänstyrelsen i huvudsak följande.

Sedan mark från egendomen successivt sålts till köpingen — senast år 1960 avyttrades omkring 12 ha — har egendomen numera en areal av knappt 24 ha. Egendomen är uppdelad på två skiften, ett nordligt om drygt 20 ha och ett sydligt om drygt 3 ha, vartill kommer vissa mellanliggande smärre restområden, som uppkommit i samband med tidigare försäljningar av planlagd mark från egendomen. Egendomens åbyggnader är belägna på det södra skiftet. Det område, som Höganäs-Billesholms aktiebolag äger rätt att använda för ovanjordsarbeten i samband med gruvverksamhet, är beläget på det norra skiftet. Egendomens taxeringsvärde är 152 300 kr., vilket belopp i sin helhet utgör jordbruksvärde.

Ansökningar om förvärv av mark från egendomen har gjorts av Aktiebolaget Selleberga (numera Aktiebolaget Findus) i skrivelse den 18 november 1960, Bjuvs köping i skrivelser den 23 samma månad och den 19 december 1960 samt Höganäs-Billesholms aktiebolag i skrivelse den 13 mars 1961. Förstnämnda bolag har sedermera jämkat sin ansökning i vissa avseenden. Omfattningen av de markområden, som köpingen och bolagen önskar förvärva, samt deras avsedda användning framgår av följande sammanställning.

<i>Sökande</i>	<i>Markområde</i>	<i>Avsedd användning</i>
Aktiebolaget Findus	ca 9 ha av norra skiftet	försöksodling och eventuell framtida bebyggelse
Bjuvs köping	ca 0,65 ha av norra skiftet	gata och upplagsplats
	egendomens södra skifte	hyreshusbebyggelse
Höganäs-Billesholms aktiebolag	ca 1,5 ha av norra skiftet	upplagsplats

Domänintendenten har för sin del tillstyrkt framställningarna.

Domänstyrelsen anför vidare följande.

Styrelsen har funnit lämpligt att egendomen säljs i huvudsak på sätt framgår av de gjorda ansökningarna. Styrelsen har därvid i första hand grundat sitt ställningstagande på att egendomen efter de försäljningar, som genomfördes år 1960, blivit så stympad, att det knappast kan vara motive-

rat att behålla den i kronans ägo. Redan i mitten av 1950-talet, då frågan om dessa försäljningar väcktes, stod det klart, att fortsatt jordbruksdrift på egendomen endast kunde komma i fråga under en mycket begränsad tidrymd. Styrelsen har därför efter den 14 mars 1958 medgett förlängning av ett dessförinnan gällande arrendeavtal rörande egendomen med endast ett år i sänder fram till den 14 mars 1961, då Aktiebolaget Selleberga och Höganäs-Billesholms aktiebolag med vissa undantag erhöll dispositionsrätt till egendomen i anslutning till sina nu gjorda framställningar.

Det område om ca 0,65 ha, som köpingen anhållit att få förvärva, har under hand ställts till dess disposition. Styrelsen har ursprungligen övervägt en särförsäljning av området och i skrivelse till köpingen den 21 januari 1961 erbjudit den att efter avstyckning förvärva området för ett av domänintendenten föreslaget pris av 2 kr. per m², motsvarande en köpeskillning av 13 000 kr. Anbudet har antagits av kommunalfullmäktige i köpingen genom beslut den 21 april samma år, vilket vunnit laga kraft. Försäljningen har dock inte fullföljts, då vederbörande lantmätare ansett, att avstyckning av området bör ske i samband med den fastighetsrättsliga regleringen av samtliga försäljningslotter. Styrelsen har därför funnit, att denna försäljningsfråga bör handläggas gemensamt med bolagens försäljningsärenden.

Lantmätaren S. H. Pettersson har på uppdrag av domänstyrelsen verkställt värdering av försäljningsområdena med undantag för det av domänintendenten tidigare värderade området av 0,65 ha. Till ledning vid värderingen har han haft en exploateringskiss, som den 15 december 1960 upprättats rörande egendomens södra skifte. Värderingen är redovisad i ett den 12 juli 1961 upprättat instrument med tillhörande karta, varav framgår följande.

Värderingsmannen har med ledning av ansökningshandlingarna föreslagit en å kartan angiven gränsdragning mellan de olika områden bolagen och köpingen önskar förvärva. De förut berörda restområdena, som ligger insprängda mellan tidigare till köpingen försälda markområden och som likaledes inritats på kartan, har han ansett böra överlåtas till köpingen. Vidare har han förordat försäljning av det förut nämnda område, som besväras av gruvrätt, varför hans förslag innebär, att all till egendomen hörande mark skall avyttras i ett sammanhang. Värderingen av salulotterna har skett med utgångspunkt från deras avsedda användning i köparens hand.

Sammanfattningsvis innebär värderingsmannens förslag — bortsett från nyssnämnda gruvområde — överlåtelse

1) till Aktiebolaget Selleberga av ett område med en beräknad areal av 9,1 ha för ett pris av 1 kr. 40 öre per m², motsvarande en köpeskillning av 127 400 kr.,

2) till Bjuvs köping av a) fyra områden — delvis motsvarande förut nämnda restområden — med en beräknad areal av sammanlagt 1,2 ha för priser varierande mellan 3 kr. och 75 öre per m², motsvarande en sammanlagd köpeskillning av 20 800 kr., b) egendomens södra skifte, innehållande en beräknad areal av 3,05 ha, för ett pris av 2 kr. 25 öre per m² med tillägg av 20 000 kr. för värdet av ett å skiftet befintligt bostadshus, motsvarande en sammanlagd köpeskillning av 88 625 kr.,

3) till Höganäs-Billesholms aktiebolag av två områden med en beräknad areal av sammanlagt 1,5 ha för ett pris av 1 kr. 75 öre per m², motsvarande en sammanlagd köpeskillning av 26 250 kr.

För samtliga under 2) upptagna områden, vilka avses skola ingå i stam-

fastigheten och därför inte torde komma att arealmätas vid kommande jorddelningsförrättning, föreslås en till 110 000 kr. avrundad köpeskilling. De under 1) och 3) angivna köpeskillingarna bör däremot justeras, sedan områdenas definitiva areal framräknats i samband med jorddelningsförrättningen.

Beträffande det gruvområde, som Höganäs-Billesholms aktiebolag äger nyttja för ovanjordsarbeten, anför värderingsmannen följande.

Fastän värdering av ifrågavarande område inte ingått i hans uppdrag har han likväl — för det fall att Höganäs-Billesholms aktiebolag önskade förvärva området med äganderätt — även saluvärderat detta och därvid funnit att det vid försäljning till bolaget borde sättas ett värde av 30 000 kr. Vid denna värdering har han utgått från att bolaget kommer att använda området för ändamål liknande det, för vilket bolaget önskar förvärva de två andra nu aktuella områdena, samt att det är svårt att förutse hur länge bolaget kan försvara sina gruvrättigheter avseende området och i vilket skick området befinner sig, när dessa upphör. Enligt hans uppfattning är det emellertid ganska uppenbart, att det är värdefullt för bolaget att förvärva även äganderätten till området, vilkens värde för bolaget han bedömt vara 25 procent av det värde området skulle ha haft, om det inte besvärades av ifrågavarande rättigheter. Då han uppskattat sistnämnda värde till 1 kr. 40 öre per m², har han funnit, att priset för området vid dess försäljning till bolaget bör sättas till ca 35 öre per m². Ifrågavarande värdering har han gjort med ledning av sin erfarenhet från värderingar vid inlösen av områden, som innehafts med stadgad åborätt eller som trafikområde för järnväg och spårväg. För den händelse bolaget inte önskade förvärva äganderätten till området, bör det säljas till köpingen men då värderas åtskilligt försiktigare med hänsyn till dess osäkra värde i köpingens hand. En köpeskilling av 10 000 kr. borde i detta fall anses skälig.

Bostadsstyrelsen har i yttrande till domänstyrelsen den 12 februari 1962 förklarat sig inte ha något att erinra mot det saluvärde av 88 625 kr., som satts det område köpingen önskar förvärva för hyreshusbebyggelse.

Vederbörande distriktslantmätare har i ett den 6 oktober 1962 utfärdat intyg förklarat, att enligt hans uppfattning hinder enligt bestämmelserna i jorddelningslagen inte föreligger mot den av värderingsmannen föreslagna fastighetsindelningen.

Domänstyrelsen anför vidare följande.

Styrelsen har i skrivelser till bolagen och köpingen den 2 mars 1962 erbjudit dem att köpa mark från egendomen i överensstämmelse med värderingsmannens förslag, varvid gruvområdet erbjudits Höganäs-Billesholms aktiebolag. I skrivelserna har även försäljningsvillkoren i övrigt i huvudsak angetts. Aktiebolaget Selleberga och köpingen har antagit anbuden genom skrivelse den 21 mars 1962 resp. beslut vid sammanträde den 25 maj samma år med kommunalfullmäktige i köpingen, vilket beslut numera vunnit laga kraft. Höganäs-Billesholms aktiebolag har däremot i skrivelse den 29 maj samma år anhållit, att styrelsen måtte modifiera försäljningsvillkoren och medge att förutnämnda gruvområde överläts till bolaget utan ersättning. Bolaget har därvid åberopat innehållet i en överlämnad promemoria rörande uppkomsten och innebörden av bolagets dispositionsrätt till området.

Vid omprövning av denna fråga har styrelsen verkställt viss utredning. Av denna framgår att området ingår i ett utmål avseende stenkolsfyndighe-

ter, vilket genom en förrättning i oktober 1884 tilldelades Kropps aktiebolag på mark tillhörande vissa Bjuv- och Bjuvstorpshemman. Sedan utmålsrättigheterna sedermera övergått till Höganäs-Billesholms aktiebolag, löstes området av detta bolag år 1917 jämlikt bestämmelserna i 1886 års lag om stenkolsfyndigheter m. m. jämförd med 1884 års gruvestadga. Lösenbeloppet bestämdes till 2 200 kr. per ha, vilket godtogs för kronans del. Bolaget har en oinskränkt rätt att disponera området för sådan verksamhet ovan jord, som sammanhänger med dess gruvsdrift, så länge utmålet försvaras genom att gruvarbete fullgörs i viss föreskriven omfattning. Försvarsarbetet behöver inte ske inom nyssnämnda utmål, då detta och ett antal närbelägna utmål och koncessioner enligt särskilt tillstånd får utgöra ett gemensamt försvarsområde. Det lösta området används numera som upplagsplats för leror under vittrande och bränning till chamotte samt för färdigbränd chamotte, bergavfall o. d. Någon brytning inom det utmål, där det lösta området är beläget, har inte förekommit på åtskilliga år — de ursprungliga stenkolsförekomsterna där är för övrigt utbrutna — men bolaget har uppgetts ändå ha betydande intresse av att kunna disponera området för lagring av produkter från närliggande fyndigheter. Enligt vad styrelsen erfarit har man anledning anta, att arbete inom det försvarsområde, till vilket ifrågavarande utmål hör, kommer att bedrivas under ytterligare lång tid. Bolaget kan därför knappast ha någon särskild anledning att förvärva det lösta området med äganderätt, om det inte önskar utnyttja området för annat ändamål än det nuvarande. För att så skall kunna ske torde det emellertid vara erforderligt att bortföra befintliga ler- och bergmassor, vilket av ekonomiska skäl ej torde kunna komma i fråga. När utmålsrättigheterna upphör, har bolaget inte skyldighet att vidta uppröjning av området utan äger återlämna det i befintligt skick.

Under dessa förhållanden har styrelsen vid förnyat övervägande av frågan funnit, att bolaget inte skulle vinna några ekonomiska fördelar av att återkomma området med äganderätt. Vidare anser styrelsen uppenbart, att äganderätten till området saknar ekonomiskt värde för kronan samt att det inte rimligen kan finnas något intresse för tredje man att förvärva området på grund av den belastning bolagets rättigheter innebär. Fastän styrelsen sålunda anser, att något vederlag inte bör utgå vid en överlåtelse, har den dock funnit, att kronan bör avhända sig området i samband med den avsedda försäljningen av egendomen i övrigt för att i fortsättningen vara befriad från all administrativ befattning med egendomen. Att överlåtelsen av området i första hand bör ske till bolaget synes styrelsen uppenbart. I anledning härav har styrelsen i skrivelse till bolaget den 7 september 1962 meddelat, att styrelsen — med ändring av sin tidigare ståndpunkt — var beredd att medverka till att området överläts till bolaget utan vederlag. Härefter har bolaget i skrivelse den 23 oktober 1962 meddelat att det antog det sålunda justerade anbudet.

Domänstyrelsen hemställer, att den förut berörda försäljningen av ca 0,65 ha till köpingen fullföljs samt att överlåtelse av återstående del av egendomen sker i enlighet med värderingsmannens förslag med det undantaget att nämnda gruvområde överläts till Höganäs-Billesholms aktiebolag utan ersättning.

Överlåtelseerna hör enligt styrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Områdena överläts efter genomförd jorddelning i befintligt skick med tillträde på tidpunkt, som senare bestäms. Endast de byggnader och fasta

anläggningar på områdena, som tillhör kronan, omfattas av överlåtelsen. Förbehåll görs för de justeringar av områdenas areal och gränser, som kan komma att ske i samband med jorddelningsförrättningen. Köpeskillingen för resp. område erläggs kontant vid tillträdet. Innehavare av elektrisk ledning, som med vederbörligt tillstånd kan vara framdragen över vederbörande område, förbehålls rätt att behålla och nyttja ledningen utan rätt för förvärvaren till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare för skada till följd av tillsyn, reparation eller underhåll av ledningen. Köparna förbinder sig att respektera ingångna arrendekontrakt, som vid tiden för tillträdet kan vara gällande mellan kronan och annan arrendator än köparen av vederbörande område. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Lantbruksstyrelsen och riksrevisionsverket har avgett utlåtanden i ärendet den 2 resp. den 9 november 1962. *Lantbruksstyrelsen* har förklarat sig inte ha anledning till erinran ur jordbrukspolitisk synpunkt mot de föreslagna överlåtelseerna. Ej heller *riksrevisionsverket* har haft något att erinra mot framställningen.

Departementschefen

Domänstyrelsens förslag om vederlagsfri överlåtelse av det förut nämnda gruvområdet till Höganäs-Billesholms aktiebolag föranleder ingen erinran från min sida. Ej heller har jag något att erinra mot styrelsens förslag i vad det avser försäljningar av återstående områden av egendomen. För överlåtelsen av gruvområdet är riksdagens medverkan erforderlig. Frågan om försäljning av de övriga områdena torde i samband därmed böra underställas riksdagens prövning. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1963 års riksdag medge

att kronoegendomen Bjuv 8¹ i Bjuvs köping, Malmöhus län, skall efter genomförd jorddelning avyttras sålunda, att ett område om ca 9,1 ha säljs till Aktiebolaget Findus för en köpeskilling, beräknad efter 1 kr. 40 öre per m², att fem områden om tillhoppa ca 4,25 ha samt ett område om ca 0,65 ha säljs till Bjuvs köping för en sammanlagd köpeskilling av 123 000 kr., varav 13 000 kr. avser sistnämnda område, att två områden om sammanlagt ca 1,5 ha säljs till Höganäs-Billesholms aktiebolag för en köpeskilling, beräknad efter 1 kr. 75 öre per m², samt att ett område med en uppmätt areal av 8,5470 ha utan vederlag överläts till nyssnämnda bolag, allt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

4:o

Kyrkostaden 1¹ i Arjeplogs socken, Norrbottens län

Arjeplogs kommun (skr. 20/10 1960) hemställer, att äganderätten till fastigheten Kyrkostaden 1¹ i Arjeplogs socken måtte utan vederlag överlätas till kommunen samt att kommunen måtte få förfoga över vissa medel, som influtit genom försäljning av skog från fastigheten och fonderats jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 september 1949.

Beträffande fastigheten må anföras följande.

Genom utslag den 1 februari 1893 angående avvittning i Arjeplogs socken förordnade länsstyrelsen i Norrbottens län, att till kyrkostad åt Arjeplogs sockenmän skulle avsättas ett område om 258,6520 ha mot viss ränta och däremot svarande skattetal. I utslaget förklarades, att kyrkostaden fick tills vidare och intill dess annorlunda förordnades disponeras av sockenmännen mot åsatt skatt. Det sålunda avsatta området infördes sedermera i jordboken under titeln krono under enskild disposition såsom Kyrkostaden nr 1.

År 1896 anhöll Arjeplogs kommun att få förvärva äganderätten till visst område av kyrkostaden. Som skäl för framställningen anfördes, att den inskränkta rätt, varmed kommunen innehade kyrkostaden, utgjorde hinder för dess ändamålsenliga reglering och att det syntes önskvärligt, att såväl tjänstemän som även handlande, hantverkare och arbetare, som bosatt sig eller ämnat bosätta sig inom kyrkostaden, kunde med full äganderätt förvärva tomter där. Genom beslut den 6 maj 1898 medgav Kungl. Maj:t med riksdagen, i enlighet med kommunens framställning, att ett område om 119,0940 ha fick med äganderätt upplåtas till kommunen utan annan avgäld än den, som kunde anses inbegripen i den ränta, som åsatts kyrkostaden. För överlåtelsen skulle i övrigt gälla vissa villkor. Området redovisas i jordregistret såsom den från Kyrkostaden 1¹ avsöndrade fastigheten Kyrkostaden 1³.

Den 29 juni 1917 medgav Kungl. Maj:t, att den del av kyrkostaden, som inte omfattades av överlåtelsen enligt 1898 års beslut, d. v. s. fastigheten Kyrkostaden 1¹ om 139,5580 (enligt jordregistret 138,3714) ha, fick — med undantag av ett område om 4,84 ha — för att bereda plats för arbetsstuga och därmed förenad verksamhet upplåtas till Arjeplogs kommun att innehas under nyttjanderätt, så länge området användes för avsett ändamål och laga hinder ej mötte. Kommunen erhöll därvid rätt att för ändamålet anlita området för odlingar och kreatursbeten samt att därifrån, i mån av tillgång, efter anvisning hämta det husbehovsvirke och den husbehovsved, som behövdes för arbetsstugan. Det undantagna området om 4,84 ha ställdes genom samma beslut under domänstyrelsens vård och förvaltning. Den 19 januari 1945 medgav Kungl. Maj:t, att området fick nyttjas även för skolhem.

Enligt beslut av 1954 års riksdag har arbetsstugeverksamheten numera nedlagts och samtliga arbetsstugor övertagits av vederbörande kommuner för att användas som skolhem.

Beträffande fonden må anföras följande.

Den 30 september 1949 medgav Kungl. Maj:t, att från det upplåtna området fick under åren 1949 och 1950 efter utsyning försäljas skog till en kvantitet av sammanlagt högst 300 m³. Samtidigt föreskrevs att influtna försäljningsmedel skulle överlämnas till kommunen för att förvaltas som en särskild fond samt att medlen jämte ränteavkastning fick disponeras till att anskaffa bränsle och husbehovsvirke för arbetsstugan allt efter upp-

kommande behov. Kommunen har uppgett, att den av medlen bildade fonden den 1 oktober 1960 uppgick till 12 769 kr. 71 öre.

Till stöd för nyssnämnda framställning har Arjeplogs kommun anfört i huvudsak följande.

Kommunen har numera övertagit den arbetsstuga, till vars förmån 1917 års upplåtelse skett, och dess skolväsen kräver till följd av de stora avstånden jämförelsevis stora kostnader. Kommunen har på fastigheten iordningställt byggnader för kommunal realskola. Omkring 12,5 ha av fastighetens område är f. n. föremål för planläggning för egnahemsbebyggelse och behov av ytterligare utvidgning av planområdet kan förutses. Kommunen avser att upplåta tomtmarken inom planområdet för ett pris av 1 kr. 50 öre per m², vilket inte täcker exploateringskostnaderna. Kommunens idrottsplats, som är belägen invid församlingens kyrkogård, torde inom en snar framtid behöva flyttas för utvidgning av kyrkogården. Den nya idrottsplatsen bör lämpligen förläggas till Kyrkostaden¹, då det är svårt att i närheten av Arjeplogs samhälle finna något annat område, där en idrottsplats kan iordningställas för rimliga kostnader. De delar av fastigheten, som inte behöver tas i anspråk för angivna ändamål, avser kommunen att disponera som fritidsområde. Avkastningen av skogen på fastigheten täcker kostnaderna för vården av området.

Fastighetens taxeringsvärde utgör 28 000 kr.

Genom beslut av kammarkollegiet den 24 november 1959 har telestyrelsen medgett rätt att utan ersättning ta i anspråk ett område om ca 400 m² av fastigheten för radiolänkstation samt att inneha området, så länge det erfordras härför och laga hinder ej möter. Telestyrelsen äger enligt samma beslut även rätt att under angivna tid ha ledningar, som erfordras för stationen, framdragna över fastigheten.

Över framställningen har kammarkollegiet och riksrevisionsverket avgett utlåtanden den 3 april resp. den 9 november 1962. Kollegiet har vid sitt utlåtande fogat yttranden av vederbörande revirförvaltare och överjägmästare, domänstyrelsen, länsarkitekten, Arjeplogs församling och länsstyrelsen. I samtliga utlåtanden och yttranden har framställningen tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Överjägmästaren har i sitt yttrande anfört bl. a., att det med hänsyn till fastighetens belägenhet invid Arjeplogs samhälle synes mindre lämpligt att på längre sikt där bedriva ett regelrätt skogsbruk med kalhuggning av gammal skog, föryngringsåtgärder m. m. Fastighetens skog bör i stället skötas enligt principerna för vården av parkområden, vilket innebär, att den äldre skogen bibehålls.

Domänstyrelsen har förklarat sig inte ha något att erinra mot att överlåtelsen även omfattar det område om 4,84 ha, som står under styrelsens förvaltning.

Länsstyrelsen har uppgett, att svårigheter föreligger att inom kommunen kunna tillgodose behovet av tomtmark till billigt pris på annat sätt än som angetts av kommunen.

Kammarkollegiet har i sitt utlåtande anfört, att kollegiet inte har något att erinra mot framställningen, då kommunen får anses ha behov av fastigheten

för olika kommunala ändamål. Med hänsyn till karaktären av den besittningsrätt till fastigheten, som grundas på avvitringsutslaget, anser kollegiet, att överlåtelsen i likhet med den tidigare medgivna överlåtelsen av Kyrkostaden 1³ bör vara vederlagsfri. Kollegiet har ej heller något att erinra mot att kommunen får rätt att förfoga över fonderade skogsförsäljningsmedel. Vid överlåtelsen av fastigheten synes förbehåll böra göras om rätt för telestyrelsen att under 50 år för det förut angivna ändamålet få utan ersättning använda det till styrelsen upplåtna området och behålla erforderliga ledningar. Beträffande frågan om ytterligare förbehåll bör göras vid överlåtelsen inför kollegiet, att vid tidigare vederlagsfria överlåtelser till kommun av kyrkostadsmark har vissa villkor brukat uppställas avseende kommunens rätt att upplåta tomter och förfoga över inflytande försäljningsmedel och avgälder m. m. Enligt kollegiets mening föreligger emellertid — med de förskjutningar i betraktelsesättet som under senare år inträtt — inte numera tillräcklig anledning att i dylika fall begränsa den förvärvande kommunens rätt i avseende å överlåten fastighet genom att ställa villkor av antytt slag. Vad angår fastighetens bebyggande och utnyttjande i övrigt torde inte finnas något behov av reglering vid sidan av gällande byggnadslagstiftning. Kollegiet, som sålunda inte ansett sig böra föreslå, att överlåtelsen förknippas med villkor, som begränsar eller reglerar kommunens rätt att förfoga över fastigheten, anser det dock vara motiverat att — utöver vad nyss sagts angående telestyrelsens nyttjanderätt — göra förbehåll om skyldighet för kommunen att vid behov utan ersättning tillhandahålla mark inom fastigheten för statligt ändamål. Kollegiet hemställer, att fastigheten överlåts till kommunen utan vederlag och på de villkor i övrigt, som nyss förordats, samt att kommunen medges rätt att fritt förfoga över den fond, som bildats av de förut nämnda skogsförsäljningsmedlen.

Riksrevisionsverket har förklarat, att framställningen inte gett ämbetsverket anledning till erinran.

Departementschefen

Av vad i ärendet anförts framgår, att ifrågavarande fastighet numera inte erfordras för sitt ursprungliga ändamål som kyrkostad men att det däremot för Arjeplogs kommun är av betydelse att få utnyttja den för bostadsbebyggelse och för vissa kommunala ändamål. Jag vill därför förorda, att fastigheten av kronan överlåts till kommunen. Med hänsyn till vad som upplysts angående exploateringskostnader och tomtvärden samt till att fastigheten i den del den inte kommer att exploateras bör vårdas som parkområde, finner jag mig i likhet med de hörda myndigheterna böra förorda, att överlåtelsen sker utan vederlag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles meddela närmare villkor för överlåtelsen. Likaså anser jag att kommunen bör medges rätt att fritt förfoga över den fond, som bildats av de förut nämnda skogsförsäljningsmedlen.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1963 års riksdag medge

dels att fastigheten Kyrkostaden 1¹ i Arjeplogs socken må överlåtas till Arjeplogs kommun utan vederlag samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kan komma att föreskriva,

dels att kommunen får rätt att fritt förfoga över den av nyssnämnda skogsförsäljningsmedel bildade fonden.

5:o

Kyrkostaden 1¹ i Jokkmokks socken, Norrbottens län

Jokkmokks kommun (skr. 30/10 1961) hemställer, att äganderätten till fastigheten Kyrkostaden 1¹ i Jokkmokks socken måtte utan vederlag överlåtas till kommunen.

Beträffande ifrågavarande fastighet må anföras följande.

Genom utslag den 15 december 1890 angående avvitring i Jokkmokks socken förordnade länsstyrelsen i Norrbottens län, att till kyrkoplatz åt Jokkmokks sockenmän skulle avsättas ett område om 339,7027 ha mot viss ränta och däremot svarande skattetal. I utslaget förklarades att kyrkoplatzen fick tills vidare och, intill dess annorlunda förordnades, disponeras av sockenmännen mot den åsatta räntan. Det sålunda avsatta området infördes sedermera i jordeboken under titeln krono under enskild disposition, hemman, såsom Kyrkostaden nr 1.

Sedan förslag till reglering av kyrkoplatzen sedermera blivit uppgjort av länsstyrelsen samt godkänts av Jokkmokks kommun, anhöll kommunen år 1896, att det område av kyrkoplatzen, som utlagts till tomter, måtte överlåtas till kommunen med full äganderätt. Genom beslut den 6 maj 1898 medgav Kungl. Maj:t med riksdagen, i enlighet med kommunens framställning, att ett område om 146,8825 ha fick upplåtas till kommunen med äganderätt utan annan avgäld än den, som kunde anses inbegripen i den ränta som åsatts kyrkoplatzen. För överlåtelsen skulle i övrigt gälla vissa villkor. Området redovisas i jordregistret såsom den från Kyrkostaden 1¹ avsöndrade fastigheten Kyrkostaden 1².

Till stöd för framställningen har kommunen anført i huvudsak följande.

Marken inom Kyrkostaden 1² har kommunen utnyttjat för bebyggelse så långt det varit möjligt. Kyrkostaden 1¹, som har en areal av 192,8202 ha, varav ca 5,0 ha åker, ca 120,0 ha skogsmark och återstoden övrig mark, är mycket lämplig för samhällets fortsatta utbyggnad med industri och bostäder. Man torde kunna räkna med att under de närmaste 10—20 åren kommer att behövas för bostäder en areal av ca 60 ha och för industri och annan liknande verksamhet en areal av ca 45 ha. Kommunen avser att förlägga en idrottsplats till fastigheten. Annan lämplig mark för exploatering finns inte. Kommunens folkmängd ökar f. n. och kommunen har behov av vidgat utrymme för bebyggelse och därmed sammanhängande ändamål.

Taxeringsvärdet å de gemensamt taxerade fastigheterna Kyrkostaden 1¹ och 1² utgör 30 000 kr., varav jordbruksvärde 3 600 kr. och skogsvärde 26 400 kr.

Över framställningen har kammarkollegiet och riksrevisionsverket avgett utlåtanden den 1 resp. den 9 november 1962. Kollegiet har vid sitt utlåtande fogat yttranden av länsstyrelsen, vederbörande revirförvaltare och över-

jägmästare, domänstyrelsen och Jokkmokks församling. I samtliga utlåtanden och yttranden har framställningen tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Revirförvaltaren har erinrat om att folkmängdsutvecklingen i Jokkmokk under senare år avspeglat vattenfallsstyrelsens utbyggnadsverksamhet inom kommunen och i anslutning härtill uttalat, att kommunen sedan utbyggnaden av Lilla Lule älv är färdig säkerligen kommer att få mycket stora sysselsättningsproblem och att det för kommunen måste vara synnerligen värdefullt att vid denna tidpunkt ha mark disponibel för industri- och liknande verksamhet. Beträffande idrottsplatsen har han anfört, att det föreligger flera alternativ till ny idrottsplats, av vilka ett innebär, att mark skulle behöva disponeras av fastigheten Kyrkostaden 1¹.

Kammarkollegiet har i utlåtandet anfört, att utbyggnaden av vattenkraften i Lilla Lule älv i fortsättningen torde komma att ske i långsammare takt än vad som förutsatts när kommunen ingav sin framställning. Även om denna omständighet får antas påverka folkmängdsutvecklingen i kommunen i negativ riktning, föreligger enligt kollegiets mening ett klart behov för kommunen att kunna såsom ägare disponera Kyrkostaden 1¹ för samhällets fortsatta utbyggnad. Kollegiet har därför inte något att erinra mot att kommunen får förvärva fastigheten med äganderätt. Med hänsyn till karaktären av den besittningsrätt till fastigheten, som grundas på avvittringsutslaget, anser kollegiet, att överlåtelsen i likhet med den tidigare medgivna överlåtelsen av Kyrkostaden 1² bör vara vederlagsfri. Beträffande frågan om överlåtelsen bör förknippas med villkor, som begränsar eller reglerar kommunens rätt att förfoga över fastigheten, hänvisar kollegiet till vad ämbetsverket anfört rörande motsvarande spörsmål i sitt utlåtande i ärende angående ansökning av Arjeplogs kommun om förvärv av en liknande fastighet. Enligt kollegiets mening är det i förevarande fall inte motiverat att uppställa andra villkor än ett förbehåll om skyldighet för kommunen att vid behov utan ersättning tillhandahålla mark inom fastigheten för statligt ändamål. Kollegiet hemställer därför, att fastigheten Kyrkostaden 1¹ måtte överlåtas till Jokkmokks kommun utan vederlag och i övrigt på villkor som nyss sagts.

Riksrevisionsverket har förklarat, att framställningen inte gett ämbetsverket anledning till erinran.

Departementschefen

Som framgår av vad förut anförts är förevarande fastighet av samma karaktär som den Arjeplogs kommun i föregående ärende anhållit att vederlagsfritt få förvärva. De båda kommunerna har även åberopat samma huvudskäl för sina framställningar, nämligen behovet av lämplig mark för vederbörande samhällens vidare utbyggnad. Även i övrigt torde förhållandena i stort sett få anses likartade i de båda ärendena. Jag vill därför förorda, att även nu ifrågavarande fastighet överlåts till kommunen. Då exploateringen av tomtmarken enligt vad kommunen uppgett kommer att ta

jämförelsevis lång tid i anspråk samt torde bli förenad med inte obetydliga kostnader, finner jag mig också i förevarande fall böra förorda, att fastigheten överläts till kommunen utan vederlag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles i samband med överlåtelsen meddela närmare villkor för densamma.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1963 års riksdag medge

att fastigheten Kyrkostaden 1¹ i Jokkmokks socken må överlåtas till Jokkmokks kommun utan vederlag samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kan komma att föreskriva.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Eklund